

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14.7.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ile diğer bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifimiz ve Gerekeçeleri ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

Dr. A. Ahmet ERTÜRK

Edirne Milletvekili

2.- Ahmet GÜZEL	İstanbul Milletvekili
3.- Mehmet yaşar ÜNAL	Uşak Milletvekili
4.- Ali ARABACI	Bursa Milletvekili
5.- M. Cengiz GÜLEÇ	Sivas Milletvekili
6.- Suat ÇAĞLAYAN	İzmir Milletvekili
7.- Erdoğan TOPRAK	İstanbul Milletvekili
8.- Tahsin Boray BAYCIK	Zonguldak Milletvekili
9.- Mustafa VURAL	Antalya Milletvekili
10.- Ergün BAYRAK	Artvin Milletvekili
11.- M. Cihan YAZAR	Manisa Milletvekili
12.- Fadlı AĞOĞLU	İstanbul Milletvekili
13.- Ali TEKİN	Adana Milletvekili
14.- Mustafa KARSLIOĞLU	Bolu Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının özlük haklarının oldukça yetersiz olduğu gerçeğinden hareketle 1998 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan “Sağlık Personelinin Özlük Haklarının İyileştirilmesi Teklifi” bugüne kadar hukuksal düzenleme haline getirilememiştir.

Son dönemde memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili yapılması planlanan düzenlemelerde, sağlık çalışanlarının özlük haklarındaki yetersizliğin giderilememiş olması nedeniyle, genelde sağlık personeli ve özelde hekimlerle ilgili iyileştirici önerilerin yasalaştırılması, içinde bulunulan çalışma koşulları ve mesleğin özellikleri açısından gerekli hale gelmiştir.

Ülkemizde sağlık personelinin çalışma koşulları hemen her yerde ağırdır. Mesleki risklerin en aza indirgenmesi, meslekle ilgili hastalık ve sakatlanma durumunda tazminat ve güvence konularındaki düzenlemeler yetersizdir. Çalışılan fiziki ortam ve lojmanlar hemen bir çok yerde yetersiz, varolanlarda asgari şartlardan yoksundur. Mesleki gelişme ve sürekli eğitim olanakları kısıtlıdır. Tüm bu ve benzeri etmenler sağlık alanında “normal” çalışma koşullarını daha da zorlaştırmaktadır. Bu durumda sağlık personelinin moralini yüksek tutmak ve verilen hizmetin kalitesini korumak açısından yeni düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır.

Sağlık personelinin çalışma koşullarının ve süresinin diğer iş kollarından önemli bir farkı vardır: Sağlık hizmetinin sürekliliği. Sağlık olgusunun doğası gereği hizmetlerin sürekli verilmesi bir zorunluluk olduğundan sağlık personelinin gece ve tatil günleri de çalışması söz konusudur. Üstelik çok hızlı gelişen tıp bilimini izlemek, bilimsel gelişmeleri uygulamaya aktarmak hekimlerin zorunlu sayılabilecek görevleri arasındadır. Bu görevlere ayrılan sürenin de çalışma süresi kapsamında değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Sağlık personelinin çalışma koşullarını alt başlıklar halinde özetleyecek olursak;

ÇALIŞMA SÜRELERİNİN FARKLILIĞI, NÖBET, İCAP NÖBETİ

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda devlet memurlarının çalışma süreleri haftada 40 saat iken, 2368 sayılı “Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun”da ise sağlık personeli için haftalık çalışma süresi 45 saat olarak belirlenmiştir. Genellikle ortalama ile ifade edilen bu normal çalışma süresinin yanı sıra, özellikle hekimlerin gerçek çalışma süreleri çok daha uzundur. Gerçek çalışma süresi, yasalarla belirlenen normal çalışma süresi dışında fazla çalışma, nöbet ve çağrılmalarda geçen süreyi de kapsamaktadır. Sağlık hizmetlerindeki acil durumlar, sağlık hizmetlerindeki özel zorunluluklar, insanlarla uğraşmanın oldukça özgün yanı, beklenmeyen durumların sıklığı ve benzeri etmenler çalışma süresinin normal süreyi aşmasına neden olmaktadır.

Yatan hastalara gerekli bakımın gece gündüz her saat verilme gerekliliği, sağlık hizmetlerindeki işlerin sürekliliği, gece çağrılmalar, gece çalışması ve vardiya uygulamalarına yol açmaktadır. Gece çalışması, vardiyalı çalışma ve düzensiz çalışılan saatler çalışanlar açısından oldukça sorunlu bir uygulamadır. Uyku düzensizliği, yemek alışkanlıklarında değişme ve bunların etkileri ortaya çıkmaktadır. Daha da önemlisi gece çalışması ve düzensiz çalışma saatleri aile ve sosyal yaşam üzerinde rahatsız edici etkiler yaratmaktadır. Uzun iş saatleri, fazla çalışma sıklığı, düzensiz çalışma saatleri acil ve beklenmeyen durumlar

nedeniyle son anda ortaya çıkabilen değişiklikler, göreve çağrılmalar, acil çağrılmalar hastanelerde çalışanların iş dışındaki yaşamlarını baskı altına almaktadır.

Sağlık hizmetlerinde fazla çalışma, gece ve vardiya çalışması, hafta sonu ve resmi tatilde çalışma, icapçı ya da anında hazır görev gibi düzenli hizmetin dışında ve elverişli olmayan ortamlarda yapılan çalışmalar önemli bir iş güclüğü olarak ortaya çıkmaktadır.

Sağlık hizmetlerinin özelliği 24 saat süreyle ve kesintisiz olup bu nedenle yataklı tedavi kurumlarında mesai saatleri haricinde de sağlık hizmetlerinin sürdürülebilmesi için nöbet tutulmaktadır. Ancak mesai saatleri dışında ve genellikle gece ve tatil günlerinde daha zor şartlarda yürütülmekte olan hizmetin karşılığında ödenen nöbet ücreti külfet nimet dengesine uygun değildir.

İcapçı görevi (hazır bekleme, çağırılma ve benzeri) özellikle hastaneler ve yataklı tedavi kurumlarında yaygındır. Bu görev sağlık personelinin yaşam düzenini sarsması, çalışma süresini uzatması, çalışma süreleri arasındaki dinlenme sürelerinin düzensizleşmesi gibi sıkıntılar yaratmaktadır. Ayrıca uzun süre göreve hazır beklediği halde resmen çağırılmadığından bu süre mevcut yasal düzenlemeler çerçevesinde sağlık personeli açısından çalışılmamış olarak kabul edilmektedir. Bugün ülkemizde icapçı nöbetlerinde, göreve çağırılma halinde bile hiçbir biçimde karşılık ödenmemektedir.

MESLEKİ RİSKLER

Sağlık çalışanları yaptıkları işten kaynaklı olarak çok ve çeşitli risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler arasında enfeksiyon hastalıkları, AIDS, hepatit B gibi biyolojik riskler; stres, ilaç alışkanlığı gibi psiko-sosyal riskler bulunmaktadır. Özellikle hekim olarak çalışmak büyük bir sorumluluk getirmektedir. Meslek uygulamasında günlük yaşam, hastalık ve ölüm gibi streslerle doludur. Ayrıca hasta ve yakınlarından sağlık personeline yönelik fiziki saldırılar da bir iş riski olarak ortaya çıkmaktadır. İşin doğası ölümün yürekler acısı duygularını göğüslemeyi ve yüklenmeyi beraberinde getirmektedir.

EĞİTİM SÜRESİ VE SÜREKLİ EĞİTİMİN GEREKLİLİĞİ

Sağlık personeli içinde yer alan hekimlerin oldukça uzun temel eğitim sürelerinin yanı sıra, bilginin yarılanma süresinin kısalığı, tıp teknoloji ve bilgilerindeki yenilikler nedeniyle sürekliliğinin sağlanması zorunluluktur.

SONUÇ

Ücretin, meslek uygulamasının gereklerini yerine getirebilecek yeterlilikte olması, ücretlerde personelin maruz kaldığı mesleki zararlar ve kısıtlamaların hesaba katılması, ücret düzeylerinin benzer ya da eşit nitelikleri gerektiren benzer ya da eşit sorumlulukları taşıyan diğer mesleklerin ücretleri ile kıyaslanabilir olması, riskli ya da olumsuz koşullarda çalışmanın mesleki olarak karşılıklılandırılması unsurları gözetilmelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Göstergeler başlıklı 43. maddesinin “(B)” bendinde; bu kanuna tabi personelin ek göstergeleri, III. bölümde ise; Sağlık Hizmetleri Sınıfına dahil personele uygulanacak ek göstergeler belirtilmiş bulunmaktadır.

Tıp fakültelerinde görev yapan öğretim görevlisi 6400 ek gösterge alırken, aynı şekilde eğitim hastanelerinde uzmanlık eğitimi veren klinik şefine 3600 ek gösterge verilmektedir. Farklı meslek gruplarından hakim ve savcılara 5800 ek gösterge verilirken, uzman tabiplere 3600 ek gösterge verilmektedir.

Eşdeğer konumdaki unvanlar arasındaki ücret farklılığının giderilmesi için; ek gösterge puanları yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 2- Tüm hizmet sınıflarına ödenen Özel Hizmet Tazminatından ayrı olarak Eğitim-Öğretim, Din Hizmetleri, Emniyet Hizmetleri, Denetim Hizmetleri, Mülki İdare Amirliği Hizmetleri ve Adalet Hizmetleri sınıflarına ayrıca bir tazminat ödenmektedir. Sağlık hizmetleri sınıfında bulunan ve en az diğer hizmet sınıflarında çalışan personel kadar hizmetine ihtiyaç duyulan, iş riskine maruz kalan, ağır iş yükü altında çalışan tabiplerin de bu tazminattan yararlanmaları amaçlanmıştır.

MADDE 3- Her türlü hastalık riskine açık ortamda ve 24 saat süre ile zor şartlarda görev yapan hekimlerin özel hizmet tazminat oranlarının eşit işe eşit ücret ilkesinden hareketle, kurumlar arası ve diğer meslek grupları arasındaki farklılığı giderecek şekilde öğretim süreleri de dikkate alınarak artırılması uygun görülmüştür.

MADDE 4- Kanunda yer alan ve yapılan fazla çalışmaların en az 25 yataklı tedavi kurumlarında yapılması halinde dikkate alınacağını belirten düzenleme değiştirilerek, bütün sağlık kurumlarında çalışan hekimlerin fazla çalışmalarının karşılıklılandırılması ve bugüne kadar hiçbir biçimde karşılığı ödenmeyen icap (çağrıya hazır bekleme) nöbetlerinin ücretlendirilmesi suretiyle bir tür angaryanın ortadan kaldırılması sağlanmıştır. Ayrıca gösterge rakamları da artırılarak fazla çalışmanın hakkaniyete ve eşit işe eşit ücret ilkesine uygun olması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yapılacak bu mali özendirme ile sağlık personelinin bölgeler arasında dengeli dağılımının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Hizmetin özelliği gereği ağır çalışma koşullarına sahip olan hekimlerin çalışma süresinin en azından diğer kamu personelinin çalışma saatleri ile eşit hale getirilmesi amaçlanmıştır. Hekimlerin tüm mali ve özlük hakları ile birlikte tam süre çalışmaları gereği hukuksal düzenlemeye kavuşturuluncaya kadar kısmi çalışmanın haftada 35 saat olarak uygulanması amaçlanmıştır.

MADDE 7- Hizmetin özelliği gereği ağır çalışma koşullarına sahip olan hekimlerin yıllık izin süresi arttırılmıştır.

MADDE 8- Tıp alanında sürekli ortaya çıkan yeniliklerin öğrenilebilmesi için bilimsel toplantılara katılımın özendirilmesi sonuçta toplum sağlığına olumlu etki yaratacağından anılan düzenleme önerilmektedir.

MADDE 9- Kamu personelinin hizmet içi eğitiminde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının düzenledikleri ya da kredilendirdikleri etkinliklere katılımının özendirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 10- Yürürlük maddesidir.

MADDE 11- Yürütme maddesidir.

14.7.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2547 Sayılı Yüksek Öğrenim Kanunu ile diğer bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde değışiklik yapılmasına dair Kanun Teklifi

MADDE 1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Göstergeler” başlıklı 43. maddesinin (B) bendine göre 18.05.1994 tarih ve 527 sayılı KHK’nin 3. maddesi ile düzenlenmiş olan “Hizmet Sınıfları İtibariyle Unvan ve Aylık Alınan Derecelere Göre Ek Göstergeler” cetvelinin “III-Sağlık Hizmetleri Sınıfı” aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

	DERECESİ	EK GÖSTERGE	
		MEVCUT	TEKLİF
a)			
(1) On yıl ve daha fazla hizmeti olan Klinik Şefi	1	3600	6400
(2)On yıldan az hizmeti olan Klinik Şefi	1	3600	6100
b) Klinik Şef Yardımcısı	1	3600	5300
	2	3000	4800
	3	2200	4100
c) Başasistan, Uzman Tabip	1	3600	4800
	2	3000	4000
	3	2200	3000
	4	1600	2150
	5	1300	1750
	6	1150	1550
	7	950	1300
	8	850	1150
d) Tabip	1	3600	4600
	2	3000	3850
	3	2200	2800
	4	1600	2050
	5	1300	1700
	6	1150	1450
	7	950	1200
	8	850	1100

MADDE 2- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 213. maddesinden sonra gelen “Zam ve Tazminatlar” başlıklı Ek Madde’nin “II-Tazminatlar” bölümüne “H” bendi olarak aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (H) bendi (I) bendi olarak değıştirilmiştir.

H-Sağlık Hizmetleri Tazminatı

- a)Klinik Şefi %250’sine
- b)Klinik Şef Yrd. %200’üne
- c)Başasistan %150’sine
- d)Temel Sağlık Hizmetlerinde görevli tabiplerden;
 - 1-4.dereceden aylık alanlar %200’üne
 - Diğer derecelerden aylık alanlar %100’üne

e)Sağlık Hizmetleri Sınıfına Dahil diğer tabiplerden;

- 1-4. dereceden aylık alanlar %150'sine
- Diğer derecelerden aylık alanlar %75'ine

Bu madde hükmü, 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Kanununun 3/l hükmüne tabi personelden tabip olanlar hakkında da aşağıdaki şekilde uygulanır.

Sağlık Hizmetleri Tazminatı Oranları (%)

- Profesör %250'sine
- Doçent %200'üne
- Yrd. Doçent %150'sine

Diğer tabip personelden

- 1-4. dereceden aylık alanlar %150'sine
- Diğer derecelerden aylık alanlar %75'ine

MADDE 3- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 213. maddesinden sonra gelen “Zam ve Tazminatlar” başlıklı Ek Madde’nin “II-Tazminatlar” bölümü “A-Özel Hizmet Tazminatı” başlıklı fıkranın “b” bendindeki özel hizmet tazminat oranları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ÖZEL HİZMET TAZMİNAT ORANI(%)

	MEVCUT	TEKLİF
1-		
a)Klinik Şefi	215	430
b)Klinik Şef Yrd.	200	400
c)Başasistan	190	380
d)Uzman Tabiplerden;		
-1-4.derecelerden aylık alanlar	180	360
-Diğer derecelerden aylık alanlar	160	335
e)Tabip,Asistan tabiplerden;		
-1-4.derecelerden aylık alanlar	145	310
-Diğer derecelerden aylık alanlar	140	285

Bu madde hükmü, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 3/1 hükmüne tabi personelden tabip olanlar hakkında da aşağıdaki şekilde uygulanır.

Özel Hizmet Tazminatı Oranları (%)

Profesör	%430'una
Doçent	%400'üne
Yrd. Doçent	%380'ine
Uzman	
-1-4. dereceden aylık alanlar	%360'ına
-Diğer derecelerden aylık alanlar	%335'ine
Diğer tabip personelden	
-1-4. dereceden aylık alanlar	%310'una
-Diğer derecelerden aylık alanlar	%285'ine

MADDE 4- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 23.02.1995 tarih ve 547 sayılı KHK'nin 10. maddesi ile eklenmiş olan Ek Madde 33 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sağlık kurumlarında normal mesai saatleri dışında, genel tatil günlerinde veya hafta sonu tatillerinde normal, acil, icap veya branş nöbeti tutarak bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanılmasına müsaade edilmeyen hekimlere; her bir izin suretiyle karşılanamayan nöbet saati için (icap nöbetlerinde çağrı üzerine fiilen çalışılan saatten başka, çağrının beklendiği nöbet süresinin üçte biri dikkate alınır) aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayı ile çarpılması sonucu bulunacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

	GÖSTERGE	
	Mevcut	Teklif
a)Klinik Şefi,Şef Yardımcısı, Baş-asistan, Uzman Tabip	60	178
b)Tabip	55	146

Bu madde hükmü, üniversitelerin yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun 50. maddesinin (e) bendi kapsamında bulunanlar hakkında da uygulanır.”

MADDE 5- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun mülga olan 195. maddesi “Sağlık Personeli Mahrumiyet İkramiyesi “adı altında yeniden düzenlenmelidir.

“Belirli bölgelerde çalışan tabiplere, bölgenin mahrumiyet derecesine göre, bir mali yıl içinde iki ile altı aylıkları tutarında mahrumiyet ikramiyesi ödenir. Bölgeler ve ödenecek ikramiyeler Sağlık Bakanlığı’nca hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.”

MADDE 6- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Çalışma Saatleri” başlıklı 99. maddesine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Hekimler için bu süre 40 saattir. 2368 sayılı Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanunun 2. maddesindeki haftalık 40 ve 45 saatlik çalışma süreleri 35 ve 40 saat olarak uygulanır.”

MADDE 7- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Yıllık İzin” başlıklı 102. maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hekimler için bu süreler 25 ve 35 gün olarak uygulanır.”

MADDE 8- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Mazeret İzni” başlıklı 104. maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

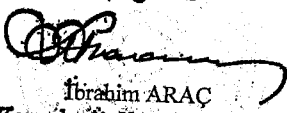
D) Hekimlere, Türk Tabipleri Birliği tarafından kredilendirilen yurtiçi ve yurtdışındaki bilimsel toplantılara katılabilmelerini teminen yılda toplam bir ayı geçmemek üzere mazeret izni verilir. Bu iznin verilebilmesi için katılımcılığın belgelenmesi şarttır.

MADDE 9- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Kurumların Memurlarını Hizmet İçinde Yetiştirme Esasları” başlıklı 214. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının düzenlediği veya bu kurumlarca kredilendirilen bilimsel/mesleki etkinliklere ilgili personelin katılımı özendirilir. Maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlıklar tarafından meslek kuruluşlarının görüşü alınarak hazırlanacak bir yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 10- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAÇ
Kanunlar ve Kararlar Müdürü